

УДК 636.27.033:636.082.31/35

**CARCASS CONFORMATION AT THE BULLS OF THE UKRAINIAN
BLACK AND WHITE DAIRY BREED
КОНФОРМАЦІЯ (М'ЯСИСТІТЬ) ТУШ У БУГАЙЦІВ УКРАЇНСЬКОЇ
ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ**

Kruk O.P. / Крук О.П.*k. a. s / к. с.-г. н.***Ugnivenko A.M. / Угнівенко А.М.***d. a. s., prof. / д. с.-г. н., професор**ORCID: 0000-0001-6278-8399***Kos N.V. / Кос Н.В.***k. a. s., as. prof. / к. с.-г. н., доцент**ORCID: 0000-0001-6320-5140**Національний університет біоресурсів і природокористування України**м. Київ, вул. Героїв Оборони, 15, 03041**National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine,**Kyiv, Heroiv Oborony st., 15, 03041*

Анотація. У роботі наведено характеристику конформації (м'ясистості) туш бугайців української чорно-рябої молочної породи. Доведено, що м'ясистість туш за підвищення віку тварин, середньодобових приростів живої маси від народження до забою та їх живої маси перед забоєм, має тенденцію до підвищення. У подальшому слід оцінити якість яловичини бугайців української чорно-рябої молочної породи відповідно до вимог EUROPE за товщиною підшкірного жиру.

Ключові слова: м'ясна продуктивність, конформація туш, українська чорно-ряба молочна порода.

Вступ. У країнах Євросоюзу нині діючою є система оцінювання туш великої рогатої худоби EUROPE. Її проводять незалежні висококваліфіковані спеціалісти на м'ясопереробних підприємствах не пізніше як через годину після забою тварин. Згідно з нею існує п'ять рівнів якості на основі м'ясистості туш [2]. Конформація туш має безпосередній вплив на вихід відрубів під час обвалювання. Із її поліпшенням збільшується вихід цінних у технологічному відношенні відрубів. Тому важливе значення має вивчення кількісних і якісних ознак яловичини від найбільш розповсюдженої української чорно-рябої молочної породи за м'ясистістю туш і впровадження їх у виробництво. Таким чином, оцінювання м'ясної продуктивності бугайців цієї худоби за конформацією туш є актуальним для економіки скотарства України.

Аналіз джерел літератури. У праці [4] встановлено, що за збільшення живої маси тварин перед забоєм до 550, 625, 700 кг поліпшується конформація туш. Це дає можливість поліпшити якісні характеристики яловичини. Тому, рекомендують [3] забивати чорно-рябих бугайців живою масою 550 кг. Метою роботи є встановлення впливу віку забою та особливостей вагового росту на конформацію туш тварин української чорно-рябої молочної породи.

Матеріал і методика досліджень. Досліди провели в ФГ «Журавушка» Броварського району Київської області на бугайцях української чорно-рябої молочної породи. Від народження до 4-місячного віку їх утримували групами

по 25 голів. У молочний період їм випоїли по 547,2 кг незбираного молока та 182,4 кг знежиреного. Дорощування і відгодівлю тварин здійснювали на відгодівельних майданчиках. Годівлю піддослідних тварин проводили за раціонами, прийнятими в господарстві. За період від народження до 20 місяців бугайці спожили по 31486,0, до 22 – по 36119,9 МДж (табл. 1). Концентровані корми становили відповідно 18,8 та 18,4 %.

Таблиця 1

**Споживання кормів бугайцями української чорно-рябої
молочної породи, МДж**

Корми	Від народження до 20 міс. (n=11)		Від народження до 22 міс. (n=16)	
	МДж	%	МДж	%
Концентровані	5918,9	18,8	6636,3	18,4
Соковиті: всього	4502,9	14,3	5163,7	14,3
силос	3068,0	9,7	3443,8	9,5
сінаж	1434,9	4,6	1719,9	4,8
Грубі: всього	3908,8	12,4	4445,1	12,3
сіно	2760,6	8,8	3082,2	8,5
солома	1148,1	3,6	1362,9	3,8
Зелені	8743,8	27,8	10266,0	28,4
Усього на голову за період вирощування	31486,0	100	36119,9	100

Забій тварин провели в забійному цеху (с. Калинівка). Тварин у групи для забою формували методом збалансованих груп-аналогів [1]. Різниця між тваринами за віком становила до 5 %. Конформацію туш класифікували відповідно до методик ЕС (рис. 1). Клас якості напівтуш тварин установлювали на основі візуальної оцінки. За цього приймали до уваги їх товарний вигляд і полив жиром. Крім того, в кожному основному класі залежно від ступеня виповнення туш, розглядали три підкласи «+», «0», «-».

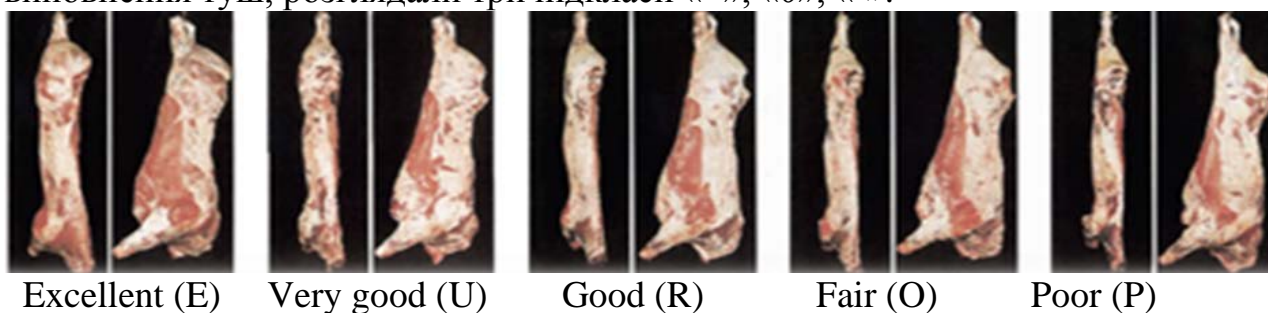

Рис. 1. Шкала оцінювання конформації туш [2]

Туші класифікували відразу після забою за шкалою від 1 до 15 на п'ять класів: E, U, R, O, P [2]: **E** (ідеальний) – усі профілі досить випуклі, ідеально розвинені м'язи; **U** (відмінний) – усі профілі випуклі, дуже добре розвинені м'язи; **R** (добрий) – профілі звичайні, добре розвинені м'язи; **O** (задовільний) – профілі слабо виражені, середньо розвинені м'язи; **P** (незадовільний) – усі профілі слабо виражені, м'язи слабо розвинені.

Результати досліджень та їх обговорення. Підвищення віку забою

молодняку сприяє підвищенню конформації туш (табл. 2), яка має безпосередній вплив на вихід м'язової тканини і дає повне уявлення про сортову належність яловичини.

За збільшення фактичної жирової маси бугайців перед забоєм оцінювання за конформації підвищується нерівномірно. Найвищий її показник 9,7 (R⁺) є за маси від 401 до 450 кг, найменший 7,6 (R⁻) – від 350 до 400 кг. Конформація туш бугайців за підвищення віку забою має тенденцію до зростання від 8,2 бала у 20 місяців до 8,9 у 22 місяці. Відповідно до системи EUROP це відповідає класу від R⁺ до U⁻.

Таблиця 2

Конформація туш бугайців залежно від віку забою та особливостей росту

Фактор	Конформація туш, балів	
Вік забою, міс.	20 (n = 11)	8,2 ± 0,78
	22 (n = 16)	8,9 ± 0,32
Середньодобовий приріст від народження до забою, г	до 550 (n = 9)	8,7 ± 0,43
	551-600 (n = 10)	8,7 ± 0,74
	651-700 (n = 8)	9,9 ± 0,55
	понад 700 (n = 4)	7,5 ± 0,50
Жива маса перед забоєм, кг	від 350 до 400 (n = 12)	7,6 ± 0,51
	від 401 до 450 (n = 15)	9,7 ± 0,45
	від 451 до 500 (n = 5)	8,3 ± 0,23
	понад 500 (n = 4)	8,8 ± 0,48

Конформація туш збільшується зі зростанням середньодобових приростів від народження до забою, окрім приросту понад 700 г. Це пояснюється тим, що за такої швидкості росту тварин реалізують на забій на 1,5 місяці раніше, що і позначається на зменшенні м'ясистості туш.

Заклучення і висновки. Конформація туш за збільшення віку тварин має тенденцію до підвищення. За підвищення фактичної живої маси бугайців перед забоєм конформація туш поліпшується незначно. За збільшення середньодобових приростів живої маси бугайців від народження до забою існує тенденція до зниження конформації туш. У подальшому слід оцінити якість яловичини бугайців української молочної породи відповідно до вимог EUROP за товщиною жирового поливу.

Література:

1. Овсянников А.И. Основы опытного дела в животноводстве: учебн. пособ. М.: Колос, 1976. 304 с.
2. Commission of the European Communities 1982. Commission of the European Communities (Beef Carcass Classification) Regulations. Council Regulations 1358/80, 1208/81, 1202/82. Commission Regulations 2930/81, 563/82, 1557/82, Commission of the European Communities, Brussels.
3. Legoshin G. P., Afanasyeva E. S., Mogilenetz O. N., et. al. Modern intensive dairy beef production systems in Russia // Modern Applied Science. – 2014. –

Vol. 8. – № 6. – P. 170-177.

4. Patterson D.C., Moore C.A, Steen R.W.J. The effect of plane of nutrition and slaughter weight on the performance and carcass composition of continental beef bulls given high forage diets // *Animal Science*. – 1994. – Vol. 58. – № 1. – P. 41-47. doi:10.1017/S0003356100007066

References:

1. Ovsyannikov A.I. (1976). *Osnovy opyitnogo dela v zhyvotnovodstve* [The basics of experiences in livestock raising], M.: Kolos, 304 p.

2. Commission of the European Communities (1982). Commission of the European Communities (Beef Carcass Classification) Regulations. Council Regulations 1358/80, 1208/81, 1202/82. Commission Regulations 2930/81, 563/82, 1557/82, Commission of the European Communities, Brussels.

3. Legoshin G.P., Afanasyeva E.S., Mogilenetz O.N., Sharafeeva T.G., Mamonov A.P. (2014). Modern intensive dairy beef production systems in Russia. *Modern Applied Science*, 8(6). 170-177. doi:10.5539/mas.v8n6p170

4. Patterson, D., Moore, C., & Steen, R. (1994). The effects of plane of nutrition and slaughter weight on the performance and carcass composition of continental beef bulls given high forage diets. *Animal Science*, 58(1), 41-47. doi:10.1017/S0003356100007066

Abstract. *Characteristic of the bulls' beef of the Ukrainian black and white dairy breed according to carcass conformation is presented in the article. It has been proved if the age of animals and average daily gains from birth to slaughter and live weight at slaughter of the animals increase, the degree of carcass conformation tends to increasing. In future, we should evaluate the beef quality of the animals of Ukrainian black and white dairy breed according to EUROP requirements to subcutaneous adipose tissue thickness.*

Key words: *meat productivity, carcass conformation, Ukrainian black and white dairy breed.*

Статтю відправлено: 18.05.2019 р.
© Крук О.П., Угнівенко А.М., Кос Н.В.